

Oskar Gerhard Pleijel

Foto taget av fotograf H. Holm, Östra Storgatan 53, okänt år. Handskrivet på kortets baksida: "Kyrkoherde Pleijel Barkaryd Elsas läsepräst". Elsa är nog Elsa Montelin (1886-1959), gift med Nils Ryding, anfader till Per Ryding som äger fotot.

Stabstrumpetaren Anders Pleijel, den som först tog namnet Pleijel, hade med sin hustru Christina Catharina nio barn: Axel, Carolina, Augusta, Anders Wilhelm (vår farfars far), Carl, Emma, *Oskar Gerhard*, Hennig Theofil samt Adolf Theodor.

Trumpetarbostället i Hökasjö

Oskar Gerhard Pleijel föddes i Hökasjö, Skede, nordost om Vetlanda den 23 oktober 1847. Han växte upp då Oscar var kung, revolutionerna skakade Europa, ständsriksdagen ersattes av tvåkammarriksdagen, hembränningen förbjöds, järnvägen byggdes genom det småländska höglandet och Nässjö blev den järnvägsknutpunkt det är än i dag.

Sommaren innan han blev tjugo år föll regnet oavbrutet. Det var *Storsvågåret* 1867. Ingenting växte, vintern blev sträng och frosten varade långt fram på våren. Sommaren 1868 föll inte en droppe. Hela landet var brunbränt redan i juni, en tredjedel av kreaturen måste slaktas och hungersnöd rådde. Svältande strömmade till städerna där det varken fanns arbete eller mat. Sjukdomar, kravaller och plundring bröt ut.

1869 rådde hungersnöd i Småland. Dödligheten slog sitt sista grymma

rekord i den svenska befolkningsutvecklingens historia och utlöste en våg av emigration. 1868-70 utvandrade 80.000 personer till Förenta staterna. Det amerikanska inbördeskriget var tillända och 65 hektar jord stod fritt till förfogande för var och en som ville bryta mark: de starka, unga och djärva.

Oskar Gerhard tillhörde inte dem som utvandrade, men antagligen präglades hans livssyn och kanske också hans yrkesval av det han såg och upplevde. Han var en begåvad ung man som avlade sin mogenhetsexamen i Jönköping år 1870, blev student i Uppsala 1871 och avlade teoretisk och praktisk teologie examen 1872.

Han fick tjänst som komminister i Nye 1874 och i sedan Nässjö 1878. 1890 blev han kyrkoherde i Barkeryd, som ligger nordväst om Nässjö, på andra sidan Nässjö från hans födelseort Skede sett. Detta ämbete innehade han till sin död.

Barkeryds kyrka

Under 1870-talet uppfanns telefonen, fonografen och glödlampan (fast de fick sitt kommersiella genombrott först under det efterföljande 1880-talet). Arbetsdagen för en piga var 17-18 timmar lång, emigrationen till USA fortsatte, frikyrkorna blomstrade.

Kyrkoherden hade nog att göra.

1874, 27 år gammal, gifte han sig med Hanna Maria Petersson född 1853. De fick barnen Per (1874), Ester Maria Elisabet (1876), Hanna Charlotta Kristina (1878) och Oskar Johan Emanuel (1880).

Hanna gick bort 1880, endast 27 år gammal (i barnsäng?).

År 1889, nio år senare, gifte Oscar Gerhard om sig med Anna Josefina von Post, född 1857. Han var 42, hon 32 år gammal. De fick barnen Elsa Maria (1890), Carl Martin Samuel (1892), Märta Elisabet Josefina (1893), Nils David Gunnar (1894), Frits Gerhard (1899) samt Karin Anna Margareta (1896).

Oscar Gerhard var alltså far till sammanlagt 10 barn. Han gick bort den 2 maj 1902, endast 55 år gammal. Hustrun Anna Josefina levde ända till 1934.

Han var min farfars farbror.

Kökar den 25 november 2011

Christian Pleijel

Källor:

Släktpapper i min vård

Nättidningen Rötter

Bloggen <http://je-veux-lamour-fou.tumblr.com/>